

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA
FÖLDRAJZ

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 3. junij 2019
2019. június 3., hétfő

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Popravljená mad. moder. različica

UVODNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.

Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.

Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.

Če v navodilu piše, da naj se pravilna rešitev podčrta ali obkroži, se pri vrednotenju upošteva tudi druga vrsta njene oznake.

Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.

Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.

Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilno rešitev se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselni besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ C	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ B	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ povodje	Vrstni red zapisa ni pomemben.
	1	♦ razvodnica	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	ena od: ♦ dežni (rečni režim) ♦ pluvialni (rečni režim) ♦ enostavni (rečni režim)	
	1	♦ oceansko (podnebje)	
	1	♦ zahodna Francija	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	dve od: ♦ Zaradi regulacije vodnih tokov / gradnje nasipov se poveča vodni pretok. ♦ Zaradi izsuševanja mokrišč je manj naravnih zadrževalnikov vode. ♦ Zaradi gradnje prebivališč / infrastrukture na poplavnih območjih se poveča površinski odtok. ♦ Zaradi sekanja gozdov / prekomernega izkoriščanja zemlje / melioracij se poveča površinski odtok / reka naraste / je višji vodostaj. ♦ Zaradi segrevanja ozračja / učinka tople grede se talijo ledeniki / so pogostejši ekstremni vremenski pojavi / ujme / nalivi. ♦ Zaradi nevzdrževanja / zaraščanja rečnih strug reka naraste / se dvigne vodostaj.	Za dve popolni pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.

Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ DA	
	1	♦ NE	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ 3	
	1	ena od: ♦ monsunsko podnebje / monsunsko ♦ savansko podnebje / savansko ♦ vlažno subtropsko podnebje / vlažno subtropsko	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	B, ena od: ♦ geografska širina ♦ oddaljenost od ekvatorja	
	1	C, ena od: ♦ relief ♦ razporeditev kopnega in morja / oddaljenost od morja / celinskost / kontinentalnost	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	ena od: ♦ Ker pade manj od 500 mm padavin / ni dovolj vode za rast kakovostne (bujne) trave, se je razvila (ekstenzivna) živinoreja / ovčereja. ♦ Zaradi polpuščavskega podnebja je na območju mogoče le (ekstenzivno) pašništvo. ♦ Zaradi nizke količine padavin / sušnega podnebja / tropskega (subtropskega) polsuhega podnebja se ni razvilo intenzivno kmetijstvo / poljedelstvo.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	1	morski tok, ena od: ♦ Kanarski (tok) ♦ Benguelski (tok) ♦ Gvinejski (tok)	
	1	Kanarski tok, ena od: ♦ Ker je tok hladen, je količina padavin majhna / je izhlapevanje manjše. ♦ Ker je tok hladen, povzroči nastanek puščave (Sahare) / je podnebje suho.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
		Benguelski tok, ena od: ♦ Ker je tok hladen, je količina padavin majhna / je izhlapevanje manjše. ♦ Ker je tok hladen, povzroči nastanek puščave (Namib) / je podnebje suho.	
Gvinejski tok, ena od: ♦ Ker je tok topel, je količina padavin večja / je izhlapevanje večje. ♦ Ker je tok topel, ima obala vlažno podnebje.			
Skupaj	2		

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ A	
	1	♦ E	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ hinduizem	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	ena od: ♦ ni prašičereje ♦ večinoma ni vinogradništva ♦ grozdje posušijo v rozine ♦ ne proizvajajo vina	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	ena od: ♦ Zaradi nižje stopnje izobrazbe opravljajo slabše plačana dela / so težje zaposljivi / imajo višjo brezposelnost / slabši socialni položaj / slabšo kakovost življenja. ♦ Zaradi višje rodnosti / višjega naravnega prirastka / velikih družin je večji delež brezposelnih / imajo nižji socialni status. ♦ Ker imajo slabši socialni položaj v družbi, se predajajo brezvoljnosti, alkoholizmu, zato imajo krajšo življenjsko dobo. ♦ Zaradi diskriminacije / zatiranja s strani Evropejcev / kolonialne preteklosti imajo slabši socialni položaj / so potisnjeni na rob družbe / živijo v rezervatih. ♦ Zaradi državne pomoči / vračanja ozemlja / pozitivne diskriminacije se njihov socialni položaj izboljšuje.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	1	♦ B	
	1	♦ C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ Zahod	
	1	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi hitrega gospodarskega razvoja (industrija visoke tehnologije) se priseljujejo prebivalci iz drugih delov ZDA (visoko izobraženi). ♦ Ker je veliko delovnih mest, se je priseljevalo veliko prebivalcev iz ZDA in od drugod. ♦ Zaradi bližine gospodarsko manj razvitih območij se priseljuje veliko prebivalcev iz Srednje / Latinske Amerike. ♦ Ker imajo priseljenci velik naravni prirastek, se prebivalstvo hitro povečuje. ♦ Ker zahod ZDA leži ob Tihem oceanu, je veliko doseljevanja iz Azije (Kitajske). ♦ Zaradi toplejšega / subtropskega / sredozemskega podnebja se na to območje doseljujejo starejši prebivalci / upokojenci. 	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ savansko rastlinstvo	
	1	ena od: ♦ Evropa ne sega v tropski pas ♦ Evropa leži v zmerno toplem pasu ♦ prehladno podnebje ♦ višja geografska širina ♦ savansko rastlinstvo je značilno za tropski pas	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ Švedska	
	1	♦ Islandija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ listnati gozd	
	1	ena od: ♦ izsekavanje gozda ♦ krčenje gozda ♦ degradacija gozda / naravnega rastlinstva ♦ pretirana paša ♦ gozdni požari	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	ena od: ♦ siva sprana (prst) ♦ podzol	
	1	♦ podnebje	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	ena od: ♦ Iz odmrlega travniškega (stepskega) rastlinstva / visokotravne stepe nastane veliko humusa / debel humusni (humozni) horizont / debel A horizont. ♦ Zaradi veliko humusa je prst temne / črne barve. ♦ Zaradi odmrlega travniškega rastlinstva je prst črne (temnejše) barve / je rodovitna / primerna za kmetijstvo.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	ena od: ♦ modra banana ♦ evropski megalopolis	
	1	ena od: ♦ Lihtenštajn / Liechtenstein ♦ Švica	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	♦ Atlantskem oceanu	
	1	♦ privatizacija gospodarstva	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	Norveška: ♦ hidroenergija	
	1	Danska: ♦ energija vetra	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	1	♦ sekundarni (sektor)	
	1	ena od: ♦ jeklarska kriza ♦ premogovna kriza ♦ prestrukturiranje industrije ♦ propad industrije ♦ deindustrializacija ♦ upad industrijske proizvodnje ♦ zapiranje industrijskih obratov ♦ manjša potreba po industrijskih delavcih ♦ razvoj industrije visoke tehnologije ♦ robotizacija / avtomatizacija proizvodnje ♦ razvoj terciarnega sektorja / storitvenih dejavnosti ♦ cenejši uvoz železa / jekla ♦ prehod na okolju prijaznejšo industrijo	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
26	1	♦ Donecki bazen / Doneški bazen / Donbas(s)	
	1	ena od: ♦ Zaradi velike oddaljenosti od trga / od surovin je bilo treba zgraditi prometne povezave / so nastali visoki stroški / so bili zaslužki manjši / ni bilo zaslужka. ♦ Zaradi visokih stroškov so bili zaslužki manjši / ni bilo zaslужkov / so potrebovali pomoč države. ♦ Zaradi usmerjenosti v težko industrijo so bila območja onesnažena. ♦ Zaradi oddaljenosti / manjšega števila domačega prebivalstva je primanjkovalo delovne sile.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije in Madžarske****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ intenzivno	
	1	♦ tržno	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ B	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ Pampe	
	1	ena od: ♦ njive ♦ njive in vrtovi ♦ polja ♦ pašniki ♦ travniki	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	ena od: ♦ (kulturne, namakalne, kmetijske) terase ♦ gradnja teras ♦ terasiranje	
	1	ena od: ♦ potreba po hrani ♦ lažje obdelovanje zemlje / strmih pobočij ♦ pridobivanje ravnih površin ♦ zaščita pred erozijo tal ♦ zaščita pred površinskim odtekanjem vode ♦ zadrževanje vlage v tleh / na polju ♦ pridobivanje novih / več (obdelovalnih) površin	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	<p>najpomembnejši dosežek, ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Z uvajanjem novih visokorodnih vrst žita (pšenice, riža, koruze) / dviganjem odpornosti nekaterih kulturnih rastlin (zoper škodljivce, veter, sušo) / uvajanjem gensko spremenjenih rastlin / križanjem izbranih vrst riža / uporabo namakalnih sistemov / umetnih gnojil / fitofarmaceutskih sredstev so dosegli višji hektarski donos / večji pridelek / več letin. ♦ Zaradi višjega hektarskega donosa / večjega pridelka / več letin so zmanjšali lakoto. 	<p>Za dve pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.</p>
	1	<p>negativna posledica, ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi pomanjkanja sredstev za nakup mehanizacije / strojev / tehnologije / fitofarmaceutskih sredstev / umetnih gnojil / namakalnih naprav so mali kmetje opuščali kmetovanje / so se zadolževali / prodajali kmetije večjim kmetom. ♦ Izboljšanje kmetijskih površin so si lahko privoščili samo veliki kmetje, zato so se socialne razlike povečevale. ♦ Zaradi zadolževanja (za izboljšanje kmetijskih površin) so mali kmetje propadali / opuščali kmetovanje / prodajali svoje kmetije. ♦ Zaradi večje konkurence so manjše kmetije propadle. 	
Skupaj	2		

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ krnica	
	1	♦ balvan	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ kenozoik	
	1	ena od: ♦ pleistocen ♦ kvartar	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ melišče	
	1	ena od: ♦ preperevanje / mehansko / mehanično / fizikalno preperevanje / razpadanje ♦ akumulacija / kopičenje materiala ♦ denudacija / površinsko odnašanje	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ 1	
	1	♦ 3	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	ena od: ♦ Zaradi menjavanja karbonatnih kamnin / apnenca (dolomita) s paleozojskimi kamninami je površje razgibano. ♦ Območja iz mlajših / karbonatnih / bolj odpornih kamnin / apnenca (dolomita) so višja / imajo višje nadmorske višine. ♦ Območja iz starejših / paleozojskih kamnin (peščenjak, skrilavec, glinovec) so bolj uravnana / nižja. ♦ Ker so paleozojske kamnine manj odporne (proti vplivom zunanjih procesov), je relief na njih nižji / uravnan.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ Letališče Portorož	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ DA	
	1	♦ DA	
	1	♦ NE	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ suburbanizacija	
	1	ena od: ♦ nižje cene zemljišč ♦ nižje najemnine ♦ bolj kakovostno bivalno okolje ♦ bolj kakovostno delovno okolje ♦ boljša prometna dostopnost	Upoštevamo tudi rešitve, ki opisujejo značilnosti mesta.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	ena od: ♦ Zaradi manjšega preseljevanja v mesta je stopnja urbanizacije ostala nižja. ♦ Zaradi večjega števila delovnih mest v manjših krajih je bilo preseljevanje v mesta manj intenzivno. ♦ V mestih izven industrijskega polmeseča se je stopnja urbanizacije povečala ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	dve od: ♦ čiste / za kopanje primerne reke ♦ bogati vodni viri / viri pitne vode ♦ termalni / mineralni / termo-mineralni vrelni ♦ čisto / toplo / za kopanje primerno morje in jezera ♦ podnebna raznolikost ♦ blago submediteransko podnebje ♦ blagodejno gorsko podnebje ♦ zdravilni učinki jamske klime / soli / blata / zelišč ♦ čist zrak ♦ nabiranje gozdnih sadežev (gob, kostanja, borovnic, zelišč ...) ...	Za dva opisa 2 točki, za enega 1 točka. Ne upoštevamo rešitev, ki opisujejo gozdnatost, biotsko raznovrstnost ali relief Slovenije.

Magyarország 1 / Madžarska 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Dunántúli-dombság ♦ Dunántúli-középhegység 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	2	umetno jezero:	Za šest ali pet pravilnih rešitev 2 točki, za štiri ali tri 1 točka.
		<ul style="list-style-type: none"> ♦ C ♦ D ♦ F 	
		tektonsko jezero:	
		<ul style="list-style-type: none"> ♦ A ♦ E 	
		jezero ob termalnem vrelcu:	
		♦ B	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tihanyi-félsziget ♦ Zala ♦ Sió ♦ Siófok 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ Kis-Balaton	
	1	♦ Higrofilno rastlinstvo čisti vodo reke Zale / »ledvice pokrajine«	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ Szent György-hegy / Keszthelyi-hegység / vulkanikus tanuhegyek	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ bazaltorgonák ♦ barlang ♦ növényritkaságok ... 	
Skupaj	2		

Magyarország 2 / Madžarska 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 2 ♦ 4 ♦ 1 ♦ 3 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ NEM / NE ♦ IGEN / DA ♦ IGEN / DA ♦ IGEN / DA 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ starostna sestava je neugodna, saj je spodnji del piramide ožji ♦ manj rojstev ♦ več starejšega ženskega prebivalstva ... 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Hrvati ♦ Alpokalja / Nyugat-magyarországi peremvidék ♦ Porabje / Rába-vidék / Őrség / Vasi-hegyhát 	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ prekomejno gospodarsko sodelovanje ... ♦ prekomejno kulturno sodelovanje ... 	

Skupno število točk IP 2: 50